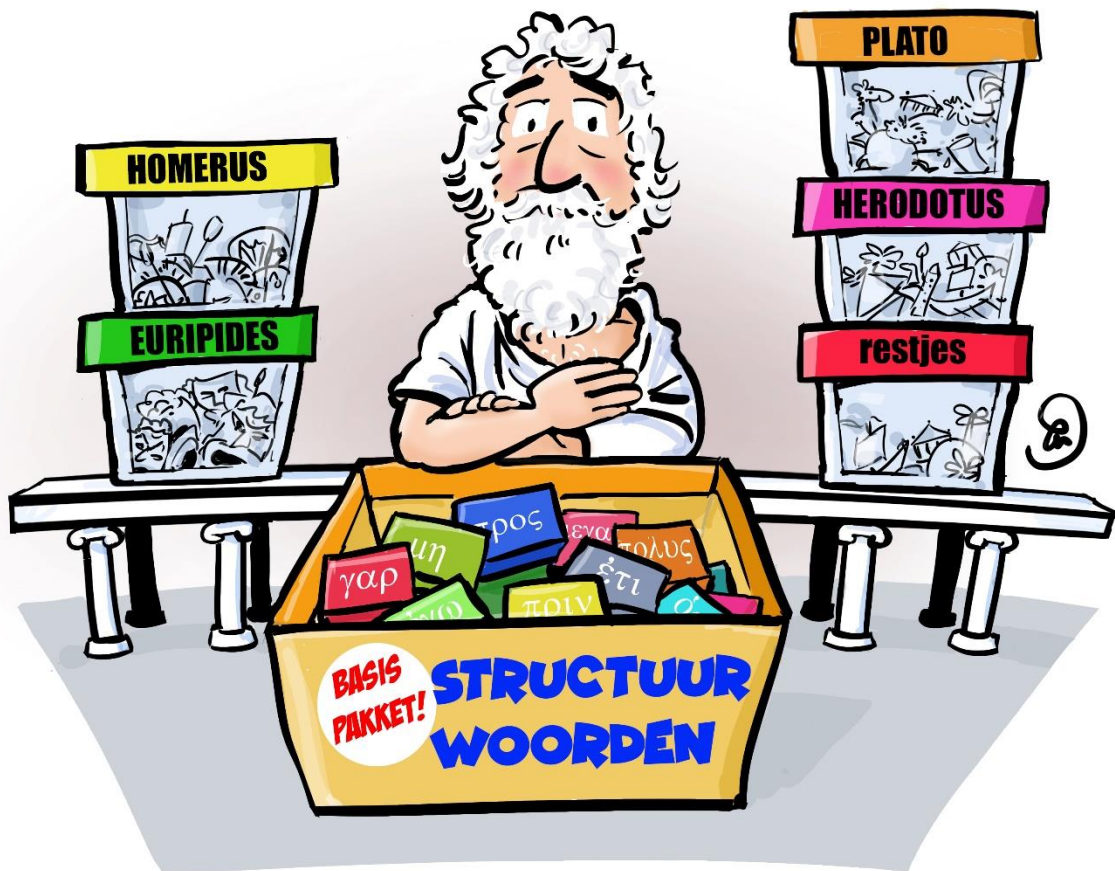

Leerwoorden Grieks

145 'structuurwoorden' en de top 20 aan meest frequente 'inhoudswoorden'

Voorwoord

Deze lijst is gebaseerd op een combinatie van twee Amerikaanse onderzoeken naar woordfrequentie.

In deze lijst komen slechts 20 **'inhoudswoorden'** voor: zelfstandige naamwoorden werkwoorden en bijvoeglijke naamwoorden. Er zijn in totaal zoveel verschillende Inhoudswoorden in elke taal dat ze geen van alle erg frequent zijn tenzij ze een zéér algemene betekenis hebben als *zeggen, zijn, groot, veel of man*. De feitelijke inhoud van een tekst bepaalt immers wat er gedaan wordt, wat er beschreven wordt, welke eigenschappen er aan personen en dingen toegekend worden. Dus bijvoorbeeld. of die *man* een *koning* is, een *rechtvaardige* koning of niet, en of hij *regeert, dineert of ten strijde trekt*. Per tekst moet bepaald worden welke inhoudswoorden belangrijk genoeg zijn om te leren, een statistisch gemiddelde helpt hierbij niet.

De andere woordsoorten daarentegen worden hier **structuurwoorden** genoemd. Ze zijn als het ware het 'gereedschap', de 'schroefjes en moertjes' waarmee een schrijver zijn tekst bouwt: voorzetsels, voegwoorden, bijwoorden, telwoorden enz. De indeling in woordsoorten gaat niet helemaal op: zo blijft er een restgroep diversen over die ook wel 'partikels' wordt genoemd; bepaalde voegwoorden kunnen hier ook toe gerekend worden. De structuurwoorden zijn zoveel mogelijk gegroepeerd op verwante betekenissen, voorzetsels echter volgens de naamvallen waarmee ze gecombineerd worden.

Je zult het ene structuurwoord vaker tegenkomen dan het andere, afhankelijk van welke tekst je leest. Maar deze lijst is ook jouw gereedschap om de opbouw van een tekst te doorzien. Leer ze op een manier die bij je past en herhaal ze regelmatig. Links met suggesties vind je hieronder, vooral de voorzetsels zijn handig.

Verantwoording

Wilfred Major¹ toont in zijn artikel aan dat circa 50% van de woorden in een Griekse tekst bestaat uit de 'top 65', uiteraard grotendeels structuurwoorden. Op zijn website dramata.com verwijst hij naar de **Greek core vocabulary** van Dickinson College², een lijst van 500 woorden. Beide baseren zich op wetenschappelijke databases Perseus, Thesaurus Linguae Graecae, Logeion e.a.

In deze lijst zijn beide gecombineerd: de 145 structuurwoorden uit de DCC 500 en daarnaast de 18 inhoudswoorden uit Majors top 65 Daaraan zijn hier ἡ γυνή en τὸ πρᾶγμα toegevoegd.³

Zeer erkentelijk ben ik Professor Gerard Boter voor zijn kritische blik en ondersteuning.⁴ Herman Nauta dank ik hartelijk voor de cartoon, die goed laat zien dat deze indeling toch ook een kunstmatige manier van werken is. Als het maar met mÍnder leren méér oplevert! Veel succes en volharding daarbij.

Michael Buijx, mbuykx@gmail.com.

Orfeo gymnasium /het CCC Zwolle

youtube: **ligula memoriae**

<https://www.addisco.nl/griekse-voorzetsels-lesmateriaal-en-opdrachten>

<https://quizlet.com/MagisterMichael/folders/165-leerwoorden-grieks>

<https://www.memrise.com/course/5733376/165-leerwoorden-grieks>

<https://classics.uncg.edu/course-resources/greek/an-adventure-with-a-lion/>

¹ It's Not the Size, It's the Frequency: The Value of Using a Core Vocabulary in Beginning and Intermediate Greek

<https://camws.org/cpl/cplonline/files/Majorcplonline.pdf>

² <http://dcc.dickinson.edu/vocab/core-vocabulary>

³ Het gebruikte Griekse lettertype is Brill, te downloaden via <https://brill.com/page/BrillFont/brill-typeface>

⁴ Fouten en tekortkomingen zijn van de auteur; verbeteringen graag mailen naar mbuykx@gmail.com.

Werkwoorden

	γίγνομαι	worden, ontstaan, gebeuren
	ἐγενόμην	<i>aor</i> worden, ontstaan, gebeuren
	γέγονα	<i>perf</i> worden, ontstaan, gebeuren
	γενήσομαι	<i>fut</i> worden, ontstaan, gebeuren
	εἰμί	zijn
	ἔσομαι	<i>fut</i> zijn
	λέγω	zeggen
	εἶπον	<i>aor</i> zeggen
	φημί	zeggen, beweren
5	ἔχω	hebben, houden
	ἔσχον	<i>aor</i> hebben, houden
	λαμβάνω	nemen, pakken, grijpen
	ἔλαβον	<i>aor</i> nemen, pakken, grijpen
	ποιέω	1 maken 2 doen

Zelfstandige naamwoorden

	άνήρ, άνδρός, ό	man
	βασιλεύς, –έως, ό	koning
10	γυνή, γυναικός, ή	vrouw
	λόγος, λόγου, ό	woord
	πόλις, πόλεως, ή	stad
	πράγμα, πράγματος, τό	1 daad, handeling 2 zaak, aangelegenheid

Bijvoeglijke naamwoorden

	ἄλλος, -η, -ο	ander
15	μέγας, μεγάλου	<i>mnl</i> groot
	μεγάλη, μεγάλης	<i>vr</i> groot
	μέγα, μεγάλου	<i>onz</i> groot
	πᾶς, παντός	<i>mnl</i> 1 ieder, elk 2 geheel
	πάσα, πάσης	<i>vr</i> 1 ieder, elk 2 geheel
	πάν, παντός	<i>onz</i> 1 ieder, elk 2 geheel
	πάντες, πάντων	<i>mv</i> alle
	πολύς, πολλοῦ	<i>mnl</i> veel
	πολλή, πολλῆς	<i>vr</i> veel
	πολύ, πολλοῦ	<i>onz</i> veel
	πρότερος, -α, -ον	eerder, vroeger
	τοιούτος, τοιαύτη, τοιούτον	zodanig, zo'n
20	ἕκαστος, -η, -ον	ieder

Voornaamwoorden

	ἐγώ	ik
	ἐμός	mijn, van mij
	σύ	jij, u
	σός	jouw, van jou, uw, van u
25	ἡμεῖς	wij, ons
	ἡμέτερος	onze, van ons
	ὕμεις	jullie
	ὕμέτερος	(van) jullie
	ὅδε	deze, dit
30	οὗτος	1 deze/dit, die/dat 2 hij, zij, het
	ἐκεῖνος	1 die, dat 2 hij, zij, het
	οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν	1 niemand, niets 2 geen enkel
	μηδείς, μηδεμία, μηδέν	1 niemand, niets 2 geen enkel
	ὅς	die/dat, wie/wat (<i>betr. vnw</i>)
35	ὅσπερ	juist degene die
	ὅστις	1 iedereen die, alles wat 2 wie, wat
	τις, gen. τινος onz. τι	1 iemand, iets 2 een of andere
	τινες	<i>mv</i> enkele, sommige
	τίς;	1 wie, wat? 2 welke?
	ἀλλήλων	elkaar (<i>nom bestaat niet</i>)
40	ἑαυτοῦ	zichzelf

Voorzetsels

	ἀντί	<i>gen</i> in plaats van
	ἀπό	<i>gen</i> vanaf
	ἐκ/ἐξ	<i>gen</i> uit
	πρό	<i>gen</i> voor
45	ἔνεκα	<i>gen</i> ter wille van, wegens (<i>geen vóór- maar achterzetsel</i>)
	πλήν	<i>gen</i> behalve
	χωρίς	<i>gen</i> zonder
	ἄνευ	<i>gen</i> zonder
	σύν/ξύν	<i>dat</i> met, in gezelschap van, met behulp van
50	ἐν	<i>dat</i> in, op, bij
	ἀμφί	<i>acc</i> rondom
	ἀνά	<i>acc</i> langs omhoog, verspreid over
	εἰς/ἔς	<i>acc</i> naar, naar binnen, tot
	διά	<i>gen</i> , door, doorheen <i>acc</i> door, wegens
55	κατά	<i>acc</i> 1 verspreid over, ter hoogte van 2 volgens <i>gen</i> van .. omlaag
	ὑπέρ	<i>gen</i> 1 boven 2 ter bescherming van <i>acc</i> over...heen, eerder dan, overschrijdend

ἐπί
gen op
dat bij
acc op, op ... af

μετά
gen met

μετά
acc na
dat te midden van (*alleen bij dichters vnl. Hom.*)

παρά
gen van de kant van
dat bij
acc 1 naar 2 langs 3 in strijd met

60 περί
gen om, over
dat om ... heen, over (*in Attisch zelden*)
acc 1 rondom 2 met betrekking tot, over

πρός
gen van de kant van
dat bij
acc naar ... toe, tot

ὑπό
gen door (*bij personen*); onder ... vandaan (*in Attisch zelden*)
dat onder
acc (naar) onder

Voegwoorden - nevenschikkend

	δέ	1 en 2 maar
	τε	en (<i>'enclitisch' achter het tweede woord</i>)
65	καί	1 en 2 ook 3 zelfs
	μέν ... δέ	enerzijds ... anderzijds
	ἀλλά	maar
	γάρ	want
	εἴτε ... εἴτε	of ... of
70	ἢ	1 of 2 dan (<i>na vergr. trap</i>)
	οὐδέ	en niet, maar niet, ook niet, zelfs niet
	μηδέ	1 en niet 2 ook niet 3 maar niet 4 zelfs niet
	μήτε ... μήτε	noch ... noch
	οὔτε ... οὔτε	noch ... noch

Voegwoorden - onderschikkend

75	ὅτι	1 dat 2 omdat
	ὡς	1 zoals, als (<i>vaak voorafgegaan of gevolgd door οὕτως</i>)
		2 dat (<i>na werkwoorden van zeggen</i>)
		3 toen, nadat, wanneer
		4 hoe (<i>in uitroep</i>)

	ὥς + <i>conj/opt</i>	opdat, om te
	ὥς + <i>part</i>	omdat (<i>geeft de mening weer van onderwerp van de zin</i>)
	ὥς + <i>part fut</i>	(met de bedoeling) om te
	ὥς + <i>superlat.</i>	zo mogelijk
	εἰ	als, indien
	εἴαν + <i>conj</i>	als, indien
	ἐπεὶ	1 toen, nadat 2 aangezien, nu
80	ὅτε	toen, wanneer
	ὅταν + <i>conj</i>	wanneer
	πρίν	voordat
	ἕως	totdat, zolang als
	κἄν + <i>conj</i>	zelfs als
85	μέχρι	totdat, tot
	ὅπου	waar
	ἵνα + <i>conj/opt</i>	opdat, om te
	ὅπως + <i>conj/opt</i>	opdat, om te
	ὥστε	1 zodat 2 zodoende, dus (<i>a/h begin v/e nieuwe hoofdzin</i>)
90	ὥσπερ	1 zoals 2 net alsof

Bijwoorden

	ἄλλως	op andere wijze
	ἴσως	misschien, waarschijnlijk
	οὕτως	zo, op die manier (op deze wijze)
	πάντως	geheel en al, volkomen
95	ὅμως	toch
	ἀπλῶς	eenvoudigweg, kort en goed
	εὖ	goed
	πάνυ	zeer
	μάλα	erg, zeer
100	μᾶλλον	meer
	μᾶλλον..ἢ	liever dan
	μάλιστα	het meest, vooral
	οὐ	niet
	μή	niet
105	μόνον	alleen maar, slechts
	πῶς;	hoe?
	πλέον	meer
	ὧδε	op deze manier, zo, hierheen

plaats

	ἄνω	omhoog, (naar) boven
110	ἐκεῖ	daar, ginds
	ἔνθα	1 daar 2 waar
	ἐνταῦθα	1 daar 2 toen
	ἔξω	buiten
	μεταξύ	er tussen in; intussen
115	ὅθεν	vanwaar
	ποῦ;	waar?
		<i>tijd</i>
	ἀεί	altijd
	ἅμα	tegelijk
	αὐτίκα	meteen, onmiddellijk
120	ἔπειτα	daarna, vervolgens
	εἶτα	daarna, dan
	ἔτι	nog
	οὐκέτι	niet meer
	ἤδη	al, reeds
125	νῦν	nu
	αὖ	1 opnieuw, weer 2 op zijn beurt
	πάλιν	1 weer, opnieuw 2 terug

πολλάκις vaak, dikwijls

ποτε/ποτέ eens, ooit, soms

130 πότε; wanneer?

τότε toen, dan

Telwoorden

εἷς, μία, ἓν gen. ἑνός een

δύο twee

τρεις drie

135 τέτταρες vier

πέντε vijf

ἕξ zes

ἑπτά zeven

ὀκτώ acht

140 ἑννέα negen

δέκα tien (*"decaloog"*)

εἴκοσι(ν) twintig

τριακοντα dertig

τριακοστός dertigste

145 τριακόσιοι driehonderd

ἑκατόν honderd (*"hectometer"*)

χίλιοι duizend (*"kilogram"*)

Diversen & partikels

	ὁ, ἡ, τό	de, het
	ὦ	o! (<i>vocativus</i>)
150	ἄν + ind.	<i>irrealis</i>
	ἄν + opt	<i>potentialis</i>
	ἄν + conj	<i>futuralis/generalis/iterativus</i>
	κε	= ἄν (<i>Homerus</i>)
	ἄρα	1 dus 2 dan (<i>in vragen</i>)
	ἄρα;	<i>geeft aan dat er een vraagzin volgt</i>
	γε	1 tenminste 2 (<i>geeft nadruk a/h woord waar het achter staat</i>)
	δή	dan, dus
155	ἦ	waarlijk
	καίτοι	en inderdaad; en toch
	μέντοι	echter
	μήν	1 maar 2 werkelijk, waarachtig
	ναί	inderdaad
160	οὐκοῦν	derhalve, dus niet
	οὖν	1 dan, nu 2 dus
	περ	juist, precies
	που	1 ergens 2 denk ik, misschien
	πώς	1 op de een of andere manier 2 enigszins
165	τοίνυν	welnu, dus